

Personální zajištění

aktivit ČSOP Nový Jičín

■ **Výbor organizace pracoval v roce 2006 v tomto složení:**
Petr Orel (předseda), **ing. Ivo Mílek** (místopředseda),
Marcela Orlová (hospodářka), **Nad'a Michálková**
(jednatelka), **Zdeněk Sedlář**, **MUDr. Ludmila Máslová**
(revizorka organizace)

■ **Zaměstnanci:** **Petr Orel** (vedoucí zařízení),
Jan Kašínský (zástupce vedoucího), **Radim Wryszcz**
(ošetřovatel), **Marek Hanzlík** (ošetřovatel)
a **Mgr. Petr Urban** (od 1. 9. 2006 pracovník IC Poodří)

■ **Spolupracovníci:** **Radim Maloušek**
(úzká participace na vlastním provozu ZS a CEV),
Miroslav Tarča (údržba areálu, zajištění provozu ZS a CEV),
ing. Otakar Závalský (spolupráce na zabezpečení
odborných projektů ZS a CEV)

■ **O ostrahu areálu v Bartošovicích na Moravě**
se na plný úvazek opět starala naše **Sára**
(služební pes – leonberger). Do psího nebe
odešla **Arinka** (28. 7. 2006)
a naopak od srpna 2006 dělá společnost Sáře
Dášenska (nalezené štěně).

Arinka

Dášenska

Text výroční zprávy: P. Orel, J. Kašínský, P. Urban
Uprava: Grafický ateliér J. Samaj
Foto: P. Orel, J. Kašínský, L. a D. Boucní, P. Čolas,
archív stanice

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY
ZÁKLADNÍ ORGANIZACE 70/02 V NOVÉM JIČÍNĚ

ZÁCHRANNÁ STANICE

CENTRUM
EKOLOGICKÉ VÝCHOVY
BARTOŠOVICE NA MORAVĚ

2006

Základní údaje

o organizaci

■ Naše občanské sdružení bylo založeno v roce 1980, od počátku roku 1992 provozujeme záchrannou stanici a od roku 2000 také centrum ekologické výchovy. Jsme součástí Českého svazu ochránců přírody, nejpočetnější nevládní ekologické organizace v ČR.

- Sídlo organizace: Nový Jičín, Palackého 74, PSČ 741 01
- Adresa zařízení: ZO ČSOP Nový Jičín – Záchranná stanice a centrum ekologické výchovy, Bartošovice na Moravě čp. 146, PSČ 742 54
- Identifikační číslo: 47657901
- DIČ: CZ 47657901
- Bankovní spojení: GE Money Bank, pobočka Nový Jičín, Štefánikova 1, číslo účtu: 163322151 / 0600
- Telefon, záznamník a fax do stanice a centra ekologické výchovy: 556 758 675
- Mobilní telefony: služba pro provoz záchranné stanice a CEV (po pracovní době): 723 648 759 Jan Kašínský, služba mimo pracovní dny: 602 271 836, vedoucí zařízení Petr Orel: 602 540 037
- E-mailové adresy: Záchranná stanice (ZS) Petr Orel: orel@csopnj.cz
Centrum ekologické výchovy (CEV) Jan Kašínský: kasinsky@csopnj.cz
- Na internetu nás najdete na adrese: www.csopnj.cz
- Počet řádných členů k 31. 12. 2006: 26

Poděkování

■ Naplňování všech odborných programů a projektů, údržba a dostavba areálu stanice by nebyla možná bez pochopení, úzké spolupráce, finanční participace a nezištné pomoci celé řady spolupracovníků, firem, nevládních organizací a především orgánů státní správy a samosprávy.

Touto cestou co nejupřímněji děkujeme za veškerou pomoc, přízeň, důvěru, ale i slova povzbuzení. Za finanční a materiální podporu děkujeme těmto subjektům a jednotlivcům:

MORAVSKOSLEZSKÉMU KRAJI se sídlem v Ostravě ■ **ÚSTŘEDNÍ VÝKONNÉ RADĚ ČESKÉHO SVAZU OCHRÁNCŮ PŘÍRODY** v Praze ■ **MINISTERSTVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ** v Praze ■ **STATUTÁRNÍMU MĚSTU OSTRAVA** ■ **ZLÍNSKÉMU KRAJI** se sídlem ve Zlíně ■ **AOPK – SPRÁVĚ CHKO POODŘÍ** ■ **AOPK – SPRÁVĚ CHKO BESKYDY** ■ **ZOOLOGICKÉ ZAHRADE V OSTRAVĚ** ■ **ORBIT spol. s r.o.** Nový Jičín ■ **LESŮM ČESKÉ REPUBLIKY s.p.** Hradec Králové ■ **ČEZ, a.s.** ■ **MĚSTU NOVÝ JIČÍN** ■ **SDRUŽENÍ STŘEDISEK EKOLOGICKÉ VÝCHOVY PAVUČINA** ■ **STATUTÁRNÍMU MĚSTU FRÝDEK-MÍSTEK** ■ **AKZO NOBEL COATINGS CZ, a.s. v OPAVĚ** ■ **STATUTÁRNÍMU MĚSTU HAVÍŘOV** ■ **MĚSTU KOPŘIVNICE** ■ **STATUTÁRNÍMU MĚSTU KARVINÁ** ■ **MĚSTU HRANICE** ■ **OBCI HLADKÉ ŽIVOTICE**

■ **DÁLE DĚKUJEME TĚMTO OBCÍM A MĚSTŮM:** Třinec, Frenštát pod Radhoštěm, Suchdol nad Odrou, Hlučín, Bystřice pod Hostýnem, Bohumín, Běloutín, Třemešná, Krásná, Koběřice, Kozmice, Bílovec, Šenov u Nového Jičína, Bernartice nad Odrou, Horní Suchá, Mošnov, Jeseník nad Odrou, Vítkov, Trnávka, Jistebník, Fulnek, Ženkla, Rybí, Kunčice pod Ondřejínkem, Nošovice, Dětmárovice, Klímkovice, Pražmo, Orlová, Slezská Ostrava, Hradec nad Moravicí, Trojanovice, Mankovice, Rychvald, Rožnov pod Radhoštěm, Velké Albrechtice, Příbor, Albrechtice, Odry, Studénka, Vítkov a

■ Ostravským komunikacím, a.s., Zdravotní pojišťovně MV ČR, Dagmar Strakošové, Věře Frydrychové, R. Opíchalovi, O. Gibíecovi, Základní škole kap. Jasioka, firmě SEMIX PLUSO, spol. s r.o. Otice, L. Willcockson, I. Dědicové, Z. Raškovi, R. Svobodovi, Ing. Otakaru Závaleckému, PharmDr. Aleši Berkovi, Mgr. Jozefu Bohdanovi, Dr. Lence Husákové, Vítězslavu Tomáškoví – VIGO, České speleologické společnosti, Vandě Musiolové.

■ Děkujeme dále OÚ v Bartošovicích, Regionu Poodří, České spořitelně a.s., MVDr. Milanu Šturmovi, Ing. Vladimíru Klečkovi, Václavu Dorazilovi, Veterinárnímu asanačnímu ústavu v Mankovicích, všem účastníkům tábora Hnutí Brontosaurus, Sávo Novákovj, Miloši Majdovi, Ing. Janu Korňanovi, Metodě Mackovi, LČR s.p. – Lesní správa Frenštát p.R., Enricu Gombalovi, Miroslavu Bitterovi, Imrichu Bitterovi, Mojmíru Sobkovi, Zdeňku Švidrnochovi, SVČ Juventus – Stanici ml. přírodovědců Opava, Městské policii Ostrava, SVČ Juventus – Stanici ml. přírodovědců Karviná, SVČ Korunka – Stanici ml. přírodovědců Ostrava-Poruba, SVČ Juventus – Stanici ml. přírodovědců Opava, Městské policii Ostrava.

2006

Slovo úvodem

■ Rok 2006 vstoupí do historie našeho občanského sdružení především jako rok, kdy se podařilo nastartovat již řadu let připravovaný projekt, který je veřejnosti prezentován pod názvem „Návrat orla skalního do Moravskoslezských Beskyd“. Tomuto projektu bylo věnováno nesmírné množství energie, času, ale i finančních prostředků. V rámci projektu byli 2. srpna 2006 v okrajové části Beskyd vypuštěni první čtyři orli skalní, mláďata získaná jako dar ze Slovenska. Dosavadní průběh projektu, přes všechny obtíže a překážky, lze hodnotit velmi pozitivně.

Dalším velmi významným krokem realizovaným v uplynulém roce bylo bezesporu vybudování a zprovoznění nové stálé expozice „Lidé a krajina Poodří“. Tato poměrně rozsáhlá investice byla financována Správou ochrany přírody ČR a realizována Správou CHKO Poodří. Naše zařízení tak od května minulého roku na sebe nabralo další náročnou pracovní náplň, fungujeme jako informační centrum tohoto velkoplošného chráněného území. Tato expozice společně s dalšími projekty uskutečněnými v minulém roce („Živá zahrada“ a „Naše dřeviny“) velmi zatraktivňují celý areál záchranné stanice a centra ekologické výchovy a bezesporu významně přispějí k nárůstu návštěvnosti.

Dle personálních a finančních možností byly průběžně naplňovány všechny ostatní odborné programy. Poraněných či jinak handicapovaných volně žijících živočichů prošlo v minulém roce naší stanicí 885 exemplářů, dalších 200 jedinců pak v rámci záchranných programů nebo jako zvířata zabavená Českou inspekcí životního prostředí.

Bohužel se nepodařilo zrealizovat v plánovaném rozsahu údržbu chovatelských a jiných provozních zařízení, a to z důvodu velmi špatné finanční situace. Finanční prostředky jsou limitujícím faktorem dalšího rozvoje a zkvalitňování našich služeb. Samozřejmě se snažíme hledat všechny možné cesty k jejich získání.

Přes zmíněné problémy je za čím se ohlédnout a věřím, že tato výroční zpráva poskytne všem členům, partnerům, donátorům a příznivcům ucelený pohled na rozsah a kvalitu naší práce.

Děkuji všem, kteří třeba i jenom nepatrně přispěli k realizaci aktivit Základní organizace Českého svazu ochránců přírody v Novém Jičíně.

Petr Orel, leden 2007

Záchrana zraněných

či jinak hendikepovaných volně žijících živočichů

■ Jde o jeden ze dvou základních projektů naší organizace. Tento program pak nechápeme jako ochranářskou práci, která zásadním způsobem ovlivňuje zachování a udržení biodiverzity v naší přírodě. Pouze svou měrou přispíváme k udržení druhové rozmanitosti přírody, k zachování populací volně žijících zvířat. Z našeho pohledu jde hlavně a především o etický a humánní přístup, o naši snahu alespoň částečně odčinit ty antropogenní vlivy, které negativně ovlivňují životy zvířat. V mnoha případech pro ně znamenají nesmírné utrpení a strádání, způsobují jejich přímé ohrožení, úrazy, onemocnění.

Územní působnost našeho zařízení je dána dohodou v rámci tzv. „Národní sítě stanic“, fungující pod patronací Českého svazu ochránců přírody. Dle této dohody zajišťujeme komplexní péči o zraněné volně žijící živočichy na převážné většině Moravskoslezského kraje (mimo Rýmařova a Bruntálu). Dále je to Zlínský kraj, a to správní území pověřených úřadů Bystřice pod Hostýnem, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm a Vsetín. Z Olomouckého kraje jsou to Hranice na Moravě a Lipník nad Bečvou.

V roce 2006 jsme do našeho zařízení z výše uvedené oblasti převzali, resp. pečovali o celkem 992 zvířat. Tento počet je srovnatelný s rokem 2005 a s příjmy v posledních pěti letech. Naším cílem samozřejmě není navyšování počtu přijatých zvířat, naopak, jde nám především o prevenci. Snažíme se o minimalizaci tzv. „zbytečných příjmů“, jako je např. zcela neuvážené a nesmyslné odebírání „opuštěných mláďat“. Vypuštěno zpět do volné přírody bylo 585 exemplářů, což je 59 %. Dalšíh 76 našich „pacientů“ zůstávalo v držení (lécení) i po 31. 12. 2006. Perspektiva na vypuštění je jaro 2007. Bohužel 33 % přijatých zvířat muselo být z rozhodnutí veterinárního lékaře utraceno nebo uhynulo. Zbylá procenta pak tvoří trvale hendikepovaní jedinci, které je možné využít k expozičním (výukovým) účelům nebo jako adoptivní rodiče apod. Již tradičně největší procento z příjmů tvoří mláďata – 429 jedinců, tj. 48,49 % všech příjmů (nevzletná, předčasně vyhlédlá nebo vysílená). Zvířat zjevně poraněných z jakéhokoli důvodu bylo 241. Z toho nejvíc bylo zvířat zraněných dopravními prostředky – 105 jedinců (43,56 % z poraněných, 11,82 % ze všech přijatých). Tento trend je alarmující a samozřejmě i logický, přímo souvisí se zvyšujícím se počtem a rychlostí automobilů, ale i vlaků. Ptáci, kteří v okolí dopravních tepen velmi často vyhledávají kořist, nestačí včas zareagovat a do-

cháží tak velmi často k tragickým střetům. Řada těchto fatálních úrazů je však zbytečná a přímo souvisí s bezohledností a egoismem člověka. Úspěšnost léčení byla 21,9 % (23 vypuštěných), tedy poměrně vysoká.

Ptáků zraněných elektrovody bylo 84 (36,52 % ze zraněných ptáků, 10,87 % z přijatých). Z toho popálených na sloupech vysokého napětí 22 kV bylo 74 (32,17 % ze zraněných ptáků, 10,87 % z přijatých). Úspěšnost léčení u takovýchto zranění je mizivá – pouze 3 vypuštění (tj. 4 % z popálených.) Savci jsou (stejně jako v předchozích letech) nejpočetněji zastoupeni ježkem západním (108 exemplářů). Mezi naše nejvzácnější pacienty v loňském roce patřili: bukač velký, bukáček malý, ostralka štíhlá, moták lužní, sokol stěhovavý, slavík obecný a ze savců pak bezesporu bobr evropský.

Úspěšnost programu je tak vysoká evidentně i díky úzké a letité spolupráci s veterinárním lékařem MVDr. Milanem

Šturmem. Nadále se zlepšuje také spolupráce s Veterinární a farmaceutickou univerzitou v Brně. Trvá velmi dobrá spolupráce se Zoologickou zahradou v Ostravě, Stanicí mladých přírodovědců v Karviné, Moravskou ornitologickou stanicí v Přerově a celou řadou dalších zařízení. Dobrá je také spolupráce a komunikace se všemi sousedícími záchrannými stanicemi.

V rámci odborné a metodické úlohy naší „národní stanice“ jsme dle potřeby přebírali k léčení pacienty i z jiných oblastí České republiky. Konzultovali jsme nejen řadu případů, ale i provozních a finančních záležitostí souvisejících s provozem zařízení sdružených v již zmiňované „Národní síti stanic“. Aby bylo možno alespoň částečně sledovat osudy našich chovanců ve volné přírodě, bylo označeno kroužky Národního muzea v Praze celkem 187 ptáků, z toho jestřáb lesní 1, kalous ušatý 20, káně lesní 6, krahujec obecný 2, moták lužní 12, moták pochop 2, poštolka obecná 90, puštík obecný 8, sokol stěhovavý 1, sova pálená 39, sýček obecný 6.

V rámci záchranných transferů bylo v roce 2006 přemísťeno z ohrožených lokalit na 250 jedinců žab, resp. jejich vývojových stádií.

První polovina roku pak byla bezesporu negativně ovlivněna panikou vyvolanou vznikem nových případů ptačí chřipky (aviární influenza) ve světě. Vysoce patogenní forma viru H5N1 může být přenosná ze zvířete na člověka. Naše zařízení v této souvislosti přijalo celou řadu možných preventivních opatření, která nás také stála nemalé finanční prostředky.

Počet kusů z exemplářů

přijatých v roce 2006
či převedených z minulého roku

■ Želva nádherná P1, PŘ1 ■ Užovka obojková P3, V3 ■ Korálovka královská P1, PŘ 1 ■ **Zmije obecná** P1, V1 ■ **Potápka roháč** P4, U2, V2 ■ **Potápka malá** P2, V2 ■ **Kormorán velký** P3, U1, V2 ■ Volavka popelavá P4, U2, V2 ■ **Bukač velký** P1, U1 ■ **Bukáček malý** P2, U2 ■ **Čáp bílý** P19, PŘ1, U13, TH1, V4 ■ Labuť velká P10, U4, V6 ■ Husa velká P3, U3 ■ Husa polní P1, U1 ■ Kachna divoká P15, U5, V10 ■ **Čírka obecná** P1, TH1 ■ **Ostralka štíhlá** P2, TH2 ■ **Orel mořský** P1, PŘ1 ■ **Včelojed lesní** P2, U2 ■ **Krahujec obecný** P17, PŘE1, U10, TH2, V6 ■ **Jestřáb lesní** P5, PŘE2, U3, V4 ■ Káně lesní P42, PŘE3, U30, V15 ■ **Orel skalní** P1, TH1 ■ **Moták lužní** P16, U2, V14 ■ **Moták pochop** P5, PŘE1, U3, V3 ■ **Raroh velký** P2, V2 ■ **Sokol stěhovavý** P1, V1 ■ Poštolka obecná P175, PŘE9, PŘ1, U69, TH2, V112 ■ Bažant obecný P25, U2, V23 ■ Lyska černá

PŘE3, TH1, V2 ■ *Sluka lesní* P2, U2 ■ Racek bělohlavý P1, U1
 ■ Racek chechtavý P5, U4, V1 ■ Holub hřivnáč P3, U1, TH1,
 V1 ■ Holub domácí P2, U2 ■ Hrdlička zahradní P4, U2, TH2
 ■ **Sova pálená** P7, U1, TH3, V3 ■ Puštík obecný P26, PŘE1,
 U4, TH2, V21 ■ **Sýček obecný** P5, TH5 ■ *Výr velký* P4, U1,
 TH2, V1 ■ Kalous ušatý P48, PŘE1, U16, TH2, V31 ■ **Kalous**
pustovka P1, TH1 ■ *Rorýs obecný* P67, U26, V41 ■ Žluna ze-
 lená P1, U1 ■ Strakapoud velký P9, U3, V6 ■ Dátek černý P1,
 V1 ■ Pěnice pokřovní P1, V1 ■ Rákosník zpěvný P1, V1 ■
 Rákosník P1, V1 ■ Rákosník P1, U1 ■ Drozd kvíčala P1, TH1
 ■ Drozd brávník P2, U1, V1 ■ Drozd zpěvný P6, U3, V3 ■ Kos
 černý P24, U6, V18 ■ Červenka obecná P1, V1 ■ Slavík obec-
 ný P1, V1 ■ Rehek zahradní P6, U1, V5 ■ Rehek domácí P13,
 PŘE1, TH1, V13 ■ *Ťuhýk šedý* P2, V2 ■ Sýkora koňadra P7,
 U3, V4 ■ Sýkora parukářka P1, V1 ■ Sýkora babka P1, V1 ■
 Mlynařík dlouhoocasý P2, V2 ■ *Brkoslav severní* P1, PŘE1,
 U1, TH1 ■ Jiříčka obecná P11, U7, V4 ■ Dásek tlustozobý P3,
 PŘE1, U1, V3 ■ Zvonek zelený P6, V6 ■ Stehlík obecný P2,
 V2 ■ Čížek lesní P21, V21 ■ Konopka obecná P6, PŘE5, V11
 ■ Čečetka zimní P6, V6 ■ Čečetka bělavá P1, V1 ■ Hýl křivčí
 P1, U1 ■ Zvonohlík zahradní P3, PŘE11, U1, V13 ■ Hýl obec-
 ný P3, U1, V2 ■ Lejsek čenohlavý P1, V1 ■ Křivka obecná
 P4, V4 ■ Pěnkava obecná P3, V3 ■ Pěnkava jíkavec P7, V7
 ■ Strnad obecný P2, TH1, V1 ■ Vrabec domácí P1, V1 ■ Vra-
 bec polní P1, V1 ■ Konipas bílý P2, U1, V1 ■ Špaček obecný
 P5, V5 ■ *Krkavec velký* P2, PŘE1, PŘ1, U1, TH1 ■ Havran
 polní P9, U7, TH2 ■ **Kavka obecná** P2, TH1, V1 ■ Straka
 obecná P4, TH1, V3 ■ Sojka obecná P2, PŘE1, U1, TH1, V1
 ■ Rosela pestrá P1, PŘE1 ■ Ježek západní P108, PŘE64,
 U41, TH36, V95 ■ Ježek východní P1, PŘE1, V2 ■ Netopýr
 vousatý P1, U1 ■ Netopýr vodní P1, V1 ■ Netopýr hvízdavý
 P4, V4 ■ *Netopýr pestrý* P7, V7 ■ Zajíc polní P8, U6, TH1, V1
 ■ *Veverka obecná* P2, U2 ■ **Bobr evropský** P1, V1 ■ Ondatra
 pižmová P1, V1 ■ Kuna skalní P3, U3 ■ Liška obecná P1, U1
 ■ Srnec evropský P14, U13, TH1

■ **Celkem:** P/přijato 885; PŘE/počet exemplářů převedených
 z loňského roku (ne trvalých handicapů) 107; V/vypuštěno
 585; U/uhynulo, utraceno 323; TH/trvalý handicap v držení
 stanice 76; PŘ/předáno jiné stanici, organizaci či fyzické oso-
 bě 8. Tj. 6 plazů 4 druhy, 395 ptáků 85 druhů, 219 savců 14
 druhů. **Poprvé přijaté druhy v roce 2006:** korálovka králov-
 ská, ostralka štíhlá, racek bělohlavý, drozd brávník, čečetka
 zimní, pěnkava jíkavec, netopýr vousatý, bobr evropský.

Druhy kriticky ohrožené jsou vyznačeny **zeleně**, druhy silně ohro-
 žené **tučně**. Druhy ohrožené jsou vyznačeny *kurzívou*.

Rekapitulace příjmů

za celé období činnosti stanice

■ Celkem bylo v období 1983–2006 přijato 9 000 živočichů, 192 druhů, z toho: obojživelníci 1 druh, plazi 8 druhů, ptáci 153 druhů, savci 30 druhů.

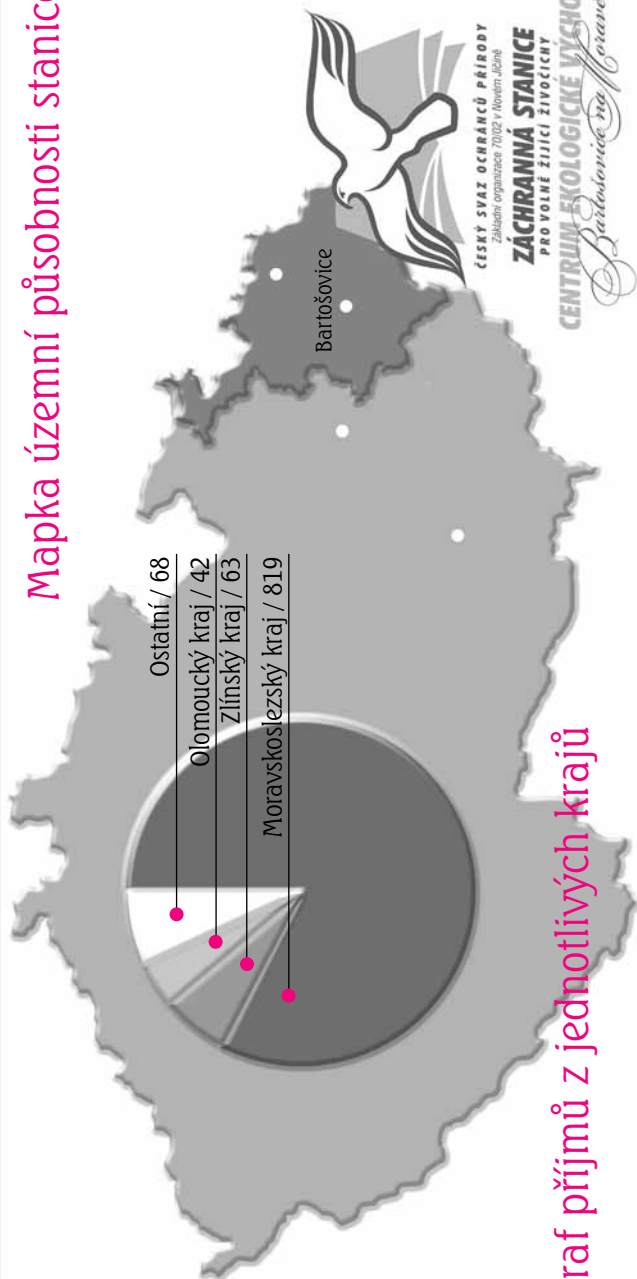

Příjmy

dle pověřených obcí 2006

■ Bílovec 67 ■ Bohumín 16 ■ Bruntál 3 ■ Bystřice pod Hostýnem 7 ■ Český Těšín 4 ■ Frenštát pod Radhoštěm 12 ■ Frýdek-Místek 68 ■ Frýdlant nad Ostravicí 10 ■ Havířov 30 ■ Hlučín 20 ■ Hranice na Moravě 21 ■ Karviná 42 ■ Kopřivnice 57 ■ Kravaře 4 ■ Krnov 10 ■ Lipník nad Bečvou 5 ■ Nový Jičín 179 ■ Odry 10 ■ Olomouc 9 ■ Opava 65 ■ Orlová 8 ■ Přerov 3 ■ Rožnov pod Radhoštěm 16 ■ Třinec 8 ■ Valašské Meziříčí 21 ■ Vítkov 8 ■ Vsetín 11 ■ ostatní 101 ■

Mapka územní působnosti stanice

Graf příjmů z jednotlivých krajů

Regionální záchranné programy

vybraných ohrožených druhů

■ Naplňování těchto projektů je především motivováno snahou o obnovu a posílení populací vybraných druhů z kategorií kriticky a silně ohrožených druhů živočichů. Snažíme se klást důraz na komplexnost programů a vzájemnou provázanost jejich jednotlivých částí, jako jsou monitoring, ochrana hnízdních biotopů a hnízdišť samotných, vytváření nových hnízdních možností (budky, hnízdní podložky apod.), záchranné transfery, odchov v zajetí, následné vypouštění mláďat a eliminace negativních jevů přímo ohrožujících jedince nebo celé populace.

(*Tyto alba*) Sova pálená

Regionální záchranný program „Sova pálená“

■ Tento projekt je řešen v úzké spolupráci se Správou Chráněné krajinné oblasti Poodří. V rámci projektu probíhal monitoring na území okresů Nový Jičín a Frýdek-Místek, podrobně pak na území CHKO Poodří. Fyzicky bylo zkontrolováno 20 budek. Prokázané hnízdění je pouze ve třech případech (k.ú. Starojická Lhota – 3 mláďata, Mankovice – prokazatelně 2 mláďata, Kunín – minimálně 3 mláďata). Předpokládaná hnízdění jsou pak na dalších třech lokalitách (Bravantice, Mankovice a Šenov u Nového Jičína). Z vlastních odchovů záchranné sta-

nice bylo vyprodukováno celkem 36 mládřat sovy pálené, 5 bylo převzato z odchovu ZOO Ostrava a 2 z odchovu ZOO Olomouc. Tato mládřata byla po cca čtyřtýdenní přípravě v rozletové voliére vypuštěna na vybraných lokalitách ve skupinkách 4 až 6 mládřat. O tom, že tito vypuštění ptáci bez problémů přežívají a hnízdí, svědčí mimo jiné další zpětná hlášení. Naše sova pálená odchována v roce 2002 a vypuštěna 8. 7. téhož roku byla nalezena 15. 5. 2006 uhynulá (jde pravděpodobně o zranění na vedení 22 kV, kadáver byl již v značném stupni rozkladu). Všechna mládřata jsou označena kroužky NM Praha. Je zcela jednoznačné, že populaci sov pálených v daném regionu významně negativně ovlivnila v pořadí již pátá dlouhá a poměrně silná zima spojená s vysokou sněhovou pokrývkou. V této souvislosti je potřeba také zmínit nedostatek přirozené potravy, již několik let je na zdejší podmínky velmi nízký stav hrabošů polních.

Sýček obecný (*Athene noctua*)

Regionální záchranný program

■ Také tento projekt je řešen ve spolupráci se Správou CHKO Poodří se sídlem ve Studénce a je realizován již od roku 2000. Sýček obecný je bezesporu naším nejvíce ohroženým druhem sov. V jarních měsících probíhal monitoring v terénu (s pomocí akustické nahrávky). Tento monitoring prokázal výskyt v k.ú. Kunín, Libhošť, Sedlnice a Bartošovice. Tedy pouze na lokalitách, kde již od roku 2000 probíhá repatriace odchovaných mládřat. V květnu pak proběhla kontrola všech 95 budek vyvěšených na území CHKO Poodří. Sýček neobsadil žádnou z těchto budek, nebyly nalezeny ani žádné pobytové znaky. Část budek je obsazena pěvci, veverkami, či hmyzem. V letošním roce se podařilo odchovat 5 mládřat, 4 byla vypuštěna

po přípravě na k.ú. Bartošovic. Dvě mláďata (samec a samice) byla opatřena vysílačkou od firmy Biotrac z Velké Británie. Několikagramové vysílačky byly nainstalovány 1. 8. 2006 formou „batůžku“. Na radiotelemetrickém sledování se podílel RNDr. Lubomír Peške. Oba ptáci byli denně lokalizováni, samec „Pavel“ byl nalezen po více jak měsíci uhynulý, při pitvě bylo zjištěno poranění hlavy (prasklá lebeční kost), příčina zranění nebyla objasněna. Signál samice „Pavly“ byl ztracen v polovině měsíce října. Oba ptáci byli vypuštěni na k.ú. Bartošovic a také se zde po dobu sledování zdržovali, nejdelší zálet, vzdušnou čarou, byl cca 5km od místa vypuštění. Přirozené vyhnízdění se nepodařilo prokázat, předpokládáme však vyhnízdění na k.ú. Bartošovic a Kunína. Vycházíme z poměrně častých pozorování a z několika zpráv, které však nebylo možno ihned prověřit, protože se k nám dostaly až po vyvedení mláďat. Pobytové znaky v těchto lokalitách byly zjištěny. Jde o uzavřené soukromé areály, kam nemáme zajištěný přímý vstup.

(Falco cherrug) Raroh velký *(Falco peregrinus)* a sokol stěhovavý

Monitoring a praktická ochrana na území Moravskoslezského kraje v roce 2006

■ Největší pozornost byla stejně jako v minulých letech zaměřena na jediný známý hnízdící pár rarohů velkých na severní Moravě v Osoblažském výběžku. Na této lokalitě hnízí rarozí na umělé hnízdni podložce z roku 1996, na které je prováděna pravidelná údržba a doplňování výstelky. Lokalita byla poprvé navštívena 9. dubna 2006, kdy byla zjištěna samice sedící na snůšce.

Při další kontrole lokality 22. 5. 2006 byla na hnízdě viděna pouze 3 mláďata, což bylo o dva týdny později potvrzeno, vyvedena byla tedy pouze 3 mláďata.

Hnízdění sokolů mimo „tradiční“ lokality v Jeseníkách (3 hnízda) nebylo na území našeho kraje zjištěno. Pozornost byla tedy zaměřena na monitoring všech vyskytujících se jedinců. Například v průběhu srpna byli sokoli několikrát pozorováni v k.ú. Hodslavic a Hostašovic na Novojičínsku. Velkým úspěchem bylo vyléčení juv. sokolího samečka nalezeného v srpnu s popáleným křídlem pod sloupem 22 kV u Bartošovic. Šlo o mladého, plně samostatného jedince. Po více jak dvouměsíčním léčení a rehabilitaci byl tento dravec 27. 10. 2006 za přítomnosti zástupců médií vypuštěn zpět do volné přírody.

Orel skalní (*Aquila chrysaetos*)

Návrat orla skalního
do Moravskoslezských Beskyd v roce 2006

■ Předmětem projektu je obnovení hnízdní populace orla skalního v Beskydách, resp. v České republice. Orel skalní v ČR hnízdil prokazatelně před 115 lety a tato populace byla člověkem postupně zlikvidována. Tuto skutečnost dokládá řada archivních materiálů. Orel skalní je velmi konzervativní druh, přísně vázaný na místo svého narození, kam se v dospělosti vrací a obsazuje uvolněné hnízdní teritorium, nebo se usadí v jeho okrajové části. Na tom je také založena filosofie projektu. Na vybrané lokalitě v Beskydách budou mláďata orla skalního vypouštěna v průběhu let 2006 až 2010, tedy po dobu pěti let, a to každoročně 4 maximálně 5 mláďat získaných jako dar ze Slovenska.

Metodiku je možno stručně popsat následovně: Mláďata orlů skalních jsou vybírána z přirozených, pečlivě vybraných hnízd na Slovensku (v oblasti Velká Fatra, Malá Fatra, Orava

a Chočské vrchy, kde se nachází nejbližší hnízdní populace tohoto dravce). Vybírána jsou mladší mláďata – ve stáří cca 5 dnů, tedy v období, kdy ještě nehrozí usmrcení mladšího = slabšího mláděte starším sourozencem. Tzv. „kainismus“ je v karpatské populaci orla skalního téměř stoprocentní. Mláďata jsou po vybrání předána do Záchrané stanice v Zázrivě, odkud jsou pak převážena do Záchrané stanice v Bartošovicích. Veškeré aktivity na slovenském území zajišťují pověřené pracovníci ŠOP SR. Samozřejmě jsou vydána všechna potřebná povolení a souhlasy s těmito zásahy. V záchrané stanici v Bartošovicích jsou mláďata střídavě v péči adoptivní matky (orlice Diny) a střídavě jsou krmena ošetřovatelem. Kontakt s člověkem je omezen na minimum. Ve stáří 55–60 dnů jsou mláďata přepravena do vypouštěcí voliéry vystavěné v okrajové části Beskyd. Voliéra má rozměry 10 x 8 x 3 m. V e stáří 80–90 dnů jsou pak mláďata vypuštěna do volné přírody. Tento postup umožňuje vtištění daného prostoru mláďatům jako místa svého narození. Mláďata jsou po vypuštění příkrmována několik měsíců, než dojde k úplnému osamostatnění. Všechna mláďata jsou vybavena vysílačkami a radiotelemetricky sledována po dobu 4–5 let, mají kroužky, implantované mikročipy, je jim odebrán vzorek krve k analýze DNA. V roce 2008 předpokládáme také monitoring pomocí satelitní techniky. Metodika bude samozřejmě dle získaných praktických zkušeností zpřesňována a upravována.

V lednu až dubnu 2006 probíhala administrativní příprava projektu, řada jednání k jeho finančnímu a provoznímu zabezpečení a příprava chovatelských zařízení. Proběhlo dále několik konzultací a jednání k projektu na Slovensku. Současně byla zahájena mediální a informační kampaň, mimo jiné se uskutečnily i besedy členy ČMMJ. Projekt získal plnou podporu okresních orgánů ČMMJ v Novém Jičíně a kladně byl projednán i v Myslivecké komisi ČMMJ. Kolegové na Slovensku pak provedli obeznámení s hnízdy a vytipování vhodných hnízd k odběru mláďat. Participující organizace, LČR s.p., Lesní správa Frenštát pod Radhoštěm, provedla plánovanou těžbu na vypouštěcí lokalitě. Tím došlo k velmi žádoucímu rozvolnění porostu a prosvětlení.

Řešilo se i materiálně-technické zajištění projektu. V lednu proběhlo také detailní seznámení pracovníků LČR s.p., Lesní správy ve Frenštátě pod Radhoštěm s předpokládaným průběhem projektu v roce 2006. V měsíci květnu probíhaly činnosti související s odběrem mláďat, 10. 5. a 18. 5. 2006 byla čtyři mláďata převezena do záchranné stanice v Bartošovicích. Jednalo se o tři samice (Anča, Babka, Cecilka) a o jednoho samce (Davida). Tato mláďata byla nejprve po dvou, později po jednom střídána pod adoptivní matkou – 33 let starou samicí orla skalního, která je následkem postřelení v roce 1977 trvale hendikepovaná a je držena v zajetí. Orlice Dina se svého úkolu zhostila bravurně. Tak byl kontakt s člověkem – ošetřovatelem žádoucím způsobem minimalizován. Koncem května byly zahájeny práce na výstavbě vypouštěcí voliéry. Probíhala další jednání upřesňující realizaci a financování projektu.

V průběhu června se podařilo dobudovat vypouštěcí zařízení. Vzhledem k jeho umístění v těžko přístupném terénu šlo o velmi fyzicky namáhavou práci. Mláďata byla v průběhu tohoto měsíce nezaměnitelně označena (ornitologické kroužky, mikročipy) a byla jim také odebrána krev k analýze DNA. 4. 7. byla mláďata přepravena do vypouštěcí voliéry, která je vybavena prostornou hnízdní plošinou a po obvodu umístěnými odsedávkami. Orli zde mohou trénovat křídla a pokoušet se o první drobné přelety. 24 hodin denně byla mláďata monitorována a střežena a samozřejmě pravidelně krmena přes krmící otvory, tedy bez kontaktu s člověkem. 31. 7. jim byly nainstalovány vysílačky. Mláďata byla naposledy veterinárně vyšetřena a zvážena. Práce související s radiotelemetrií zajišťoval externě RNDr. Luboš Peške. Jako veterinární lékař pak působil MVDr. Milan Šturm. 2. 8. byla voliéra otevřena. První vylétl po cca 20 minutách samec David, o něco později samice Cecilka, po třech hodinách samice Anča. Babka opustila voliéru v pozdních odpoledních hodinách. V prvních dnech po vypuštění byla mláďata monitorována po celý den, později byla „pod dohledem“ 5 až 8 hodin denně. Samozřejmě jim bylo předkládáno na vybraná místa krmení. V průběhu měsíce srpna byl nejdelší zálet

(první dva dny po vypuštění) u Cecilký cca dva kilometry od voliéry, ostatní orlí se zdržovali do jednoho kilometru. Také v září a dalších měsících probíhal každodenní monitoring a pravidelné–nepravidelné krmení. Mláďata již plně zvládla letové dovednosti. Zdržovala se zpravidla v okolí voliéry, do vzdálenosti 4–5 km. Kroužila vysoko v mracích a velmi často si vzájemně ve vzduchu hrála nebo proháněla jiné protahující nebo stálé ptačí obyvatele. V průběhu srpna, září a října byla také několikrát pozorována v přímém kontaktu s divokým dvouletým samcem orla skalního. V říjnu nastal přelom v chování mláďat. Výrazně se zvýšila plachost a ostražitost. Zálety jsou již delší, ale zpravidla nepřesahují 5 km, nicméně zalétají častěji do prostor, kde v uplynulých měsících dosud nepobývala. Probíhá téměř každodenní několikahodinový monitoring. Máme celou řadu etologických zjištění, která budou zpracována a publikována v závěrečné zprávě k projektu za rok 2006. Začátkem listopadu se orlí výrazně osamostatnili, přesto byli příkrmováni a stále pravidelně monitorováni. Mimo jiné byl zaznamenán přesun samce Davida a samice Anči (nejstarší ze všech mláďat) do vzdálenosti 40 km vzdušnou čarou. V současné době se zdržují v jiné okrajové části Beskyd. Stalo se tak po poměrně silné vichřici. Oba ptáci jsou však evidentně v dobré kondici. To mimo jiné znamená, že loví. Samice Cecilka a Babka se pořád zdržují v okolí vypouštěcí lokality. Dne 30. 11. byla odchycena postřelená samice Anča na katastrálním území Horní Újezd nedaleko obce Osíčko. Vážně poškozené opeření jí znemožnilo další létání. V péči záchranné stanice v Bartošovicích zůstane samice Anča zhruba do konce května 2007. V této věci bylo podáno trestní oznámení na neznámého pachatele a probíhá šetření Policie ČR. Rovněž v posledním měsíci roku 2006 probíhal pravidelný monitoring tří zbývajících exemplářů. Samec David se zdržoval 30 a více kilometrů od vypouštěcího zařízení v širším okolí Bystřice pod Hostýnem. Samice Cecilka se zdržovala v okolí vypouštěcího zařízení – cca do 5 km. Samice Babka se pohybuje ve větším území, které lze vymezit jako Podbeskydskou pahorkatinu a zalétává také k vypouštěcímu místu.

■ Návštěva ředitele AOPK dr. F. Pelce a náměstka ing. P. Pešouta

Stále probíhala další jednání k mediálnímu a finančnímu zabezpečení projektu. Propagaci a medializaci projektu je od počátku věnována velká pozornost. Orel skalní jako vlajkový druh a vrcholový predátor je pro veřejnost zajímavý. Projekt je průběžně sledován Českou televizí – studiem v Ostravě. Oficiálním mediálním partnerem je pak webový server Aktuálně.cz. Spolupráce s tímto prvním, čistě internetovým zpravodajským deníkem v České republice, však není omezena „pouze“ na mediální spolupráci, ale jde i do oblasti pomoci týkající se finančního zabezpečení projektu. Projektu věnují pozornost i ostatní TV fungující na území ČR. V denním i nepravidelném tisku proběhla řada článků, informací a zpráv o projektu. Pravidelné informace jsou také zveřejňovány na našich webových stránkách – aktualitách **www.csopnj.cz**. Celému průběhu projektu je věnována značná pozornost, je podrobně zaznamenáván. Stěžejní pasáže jsou filmovány a z průběhu realizace projektu v 2006 byl pořízen krátký informační videofilm. Průběžně byla také pořizována fotodokumentace. V přípravách je celá řada dalších aktivit. Pozitivní je, že jsme v dosavadním průběhu realizace projektu nezaznamenali žádné negativní reakce veřejnosti. Projektu je věnována značná pozornost rovněž na Slovensku, mimo jiné zde proběhly dvě tiskové konference. Byla také odvysílána reportáž na STV 1 a proběhlo několik dalších zpráv i na jiných televizních kanálech.

V intenzivních přípravách je celá řada dalších aktivit, které by měly přispět k medializaci a podpoře projektu. Tyto aktivity se připravují jako komplexní a měly by napomoci k ochraně všech velkých predátorů vyskytujících se na území Beskyd.

Na léta 2006/07 je projekt významně podpořen Fondem mikroprojektů v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika.

Tento projekt má tyto partnery a participující organizace: **Štátna ochrana prírody SR, AOPK – Správa CHKO Beskydy, Zoologická zahrada Ostrava, LČR s.p., Lesní správa Frenštát pod Radhoštěm, NetCentrum, s.r.o., Aktuálně.cz,**

NATURA TV a RNDr. Luboš Peške, externí spolupracovník – poradce pro radiotelemetrii. Na realizaci projektu se dále přímo podílelo dalších 5 členů organizace, 4 zaměstnanci a 10 studentů středních a vysokých škol.

Dosavadní průběh projektu v roce 2006 je možno hodnotit pozitivně, a to nejen z odborného hlediska, ale také z hlediska mediálního a z hlediska reakce veřejnosti.

V závěru uplynulého roku přišla velmi příznivá zpráva. Díky velké iniciativě kolegů z NetCentra, s.r.o – Aktuálně.cz se podařilo zajistit generálního partnera tohoto projektu, kterým se od roku

2007 stává **MATTONI**. Projekt je dobře „nastartován“ a věříme, že v průběhu příštích let se dočkáme vysněného cíle, tj. obnovení hnízdní populace orla skalního v České republice.

Další ochrannářské projekty a aktivity

Monitoring a ochrana **motáka lužního** (*Circus pygargus*) v roce 2006

■ Stejně jako v předchozích letech byla přednostně sledována hnízdní populace motáků lužních v okrese Opava, tedy v místě, kde je nejvyšší koncentrace z celého Moravskoslezského kraje.

Hlavním úkolem sledování je zabránit případným ztrátám motáka při sklizni obilovin a píce v období, kdy na hnízdech jsou ještě nevzletná mláďata. To se také v letošním roce ve dvou případech podařilo. Přirozeným ztrátám však samozřejmě zabránit nešlo. Celkový počet hnízdních párů, podle výskytu dospělých samců, lze v minulém roce odhadnout na 10 až 15. Podařilo se dohledat 7 hnízd.

Celkem bylo do naší záchranné stanice přijato 14 mláďat motáka lužního, z toho dvě vylíhla ze snůšky a úspěšně dochovaná. Všechna tato mláďata byla okroužkována a po nezbytné přípravě vypuštěna do volné přírody. Ochrana hnízdní populace motáků lužních v okrese Opava byla tak jako v minulých letech zajišťována ing. Otakarem Závalským.

Monitoring a praktická ochrana **výra velkého** (*Bubo bubo*)

■ Tomuto druhu byla v roce 2006 věnována pozornost zejména na čtyřech tradičních hnízdištích. Jednalo o následující obsazená hnízda: 1. v k.ú. Sosnové, okr. Bruntál, kde byla vyvedena 2 mláďata + 1 mládě adoptované (dodané ze ZS v Bartošovicích dne 7. 6. 2006); 2. v k.ú. Kozlovic, okr. Frýdek-Místek, odkud byla vyvedena rovněž 2 mláďata. Dále byla zkontrolována lokalita v katastru Vlčovic, okr. Nový Jičín, kde byli výři sice zjištěni, ale v letošním roce nezahníždili, lokalita Čertův mlýn v okrese Opava, kde však nebyl ani výskyt výrů potvrzen, nebylo žádné přímé pozorování, ani nebyly nalezeny žádné pobytové znaky.

Praktický management byl omezen na úpravu hnízdních míst v lomech u Sosnové, u Vlčovic i u Kozlovic. Na třetí lokalitě šlo především o vyřezání náletových dřevin, které bránily v přiletu dospělých ptáků na hnízdní plošiny. Jako potrava byly na hnízdech při kontrolách nejčastěji zjištěny zbytky ježků a potkanů, dále pak puštíků, kalous, káně lesní a ondatra.

Kontrola a údržba umělých hnízd a budek pro **kalouse ušaté a poštolky obecné**

■ V roce 2006 byly provedeny kontroly 47 hnízdišť poštolek obecných (zejména budek na stožárech VN a VVN, budek na obytných budovách) a 15 umělých hnízd pro kalousy ušaté.

Pro kalousy ušaté nebyl letošní rok příliš příznivý z hlediska obsazenosti námi vyvěšených umělých hnízd, žádné totiž nebylo obsazeno. Při údržbě, která spočívala ve zpevnění

hnízd a doplnění výstelky, byly jen zjištěny pobytové znaky (peří, vývržky). Jiná situace byla zjištěna u poštolek obecných, kde vzhledem k větší potravní přizpůsobivosti (nejen drobní zemní hlodavci, ale i hmyz, ptáci a plazi) bylo ze 47 kontrolovaných hnízd a budek v okresech OP, OV, FM a NJ obsazeno 42! Dvě hnízda byla zničena (budky), ale následně ihned nahrazena novými.

Na sídlištích v Ostravě–Porubě byla nevyhovující hnízda v truhlících a květinách na oknech a balkonech nahrazena kvalitními, na míru vyrobenými budkami (v roce 2006 to bylo 7 budek). V obsazených hnízdech se počet snesených vajec pohyboval mezi 3 až 6, v úspěšných hnízdech činil průměrný počet vyvedených mláďat 3,23 na jedno hnízdo. Takovýto počet odpovídá trofickým podmínkám v daném roce a zcela postačuje pro udržení populací v daném regionu.

Ostatní činnosti

■ Nelze zapomenout na rozsáhlé brigádnické aktivity v areálu stanice, údržbu Naučné a vlastivědné stezky Františka Palackého, schůzovní činnost, angažovanost v Ústřední výkonné radě Českého svazu ochránců přírody a dalších orgánech a komisích tohoto občanského sdružení. V našich prostorách jsme spoluorganizovali konferenci ČSOP v Moravskoslezském kraji. Z klasické spolkové činnosti pak lze uvést např. vánoční večírek pro členy a příznivce.

Záchranné centrum

■ Funkcí záchranného centra jsme pověřeni od října 1997. V průběhu let 1997 až 2004 prošlo tímto naším zařízením okolo 1 200 odebraných zvířat z nelegálního držení. V roce 2006 bylo z podnětu České inspekce životního prostředí a Policie České republiky do našeho centra přijato celkem 167 zabavených ptáků:

Čírka obecná 1 ■ Ostralka štíhlá 2 ■ Jestřáb lesní 1 ■ Pěnice pokřovní 1 ■ Drozd zpěvný 1 ■ Červenka obecná 1 ■ Slavík

obecný 1 ■ Rehek zahradní 1 ■ Rehek domácí 2 ■ Ťuhýk šedý 2 ■ Sýkora parukářka 1 ■ Sýkora babka 1 ■ Mlynařík dlouhoocasý 2 ■ Dlask tlustozobý 2 ■ Zvonek zelený 6 ■ Stehlík obecný 1 ■ Čížek lesní 21 ■ Konopka obecná 6 ■ Čečetka zimní 1 ■ Čečetka bělavá 1 ■ Zvonohlík zahradní 2 ■ Hýl křivčí 1 ■ Hýl obecný 2 ■ Lejsek čenohlavý 1 ■ Křivka obecná 4 ■ Pěnkava obecná 2 ■ Pěnkava jíka-vec 7 ■ Strnad obecný 1 ■ Konipas bílý 1 ■ Krkavec velký 1 ■ Kavka obecná 1 ■ Čečetka zimní 5 ■ **Celkový součet 83**

Ekologická výchova a osvěta

(činnost centra ekologické výchovy)

■ Od roku 2000 byla základem ekocentra venkovní expozice živých zvířat tvořená v současnosti 16 voliérami, velkým „safari“ výběhem a malým výběhem pro nelétajícího orla mořského. Ve voliérách je umístěno cca 35 druhů zvířat, ve všech případech jde o zástupce naší fauny, především ptáků. Všechna zvířata, která jsou zde trvale umístěna, mají po zraněních a úrazech závažné trvalé následky, které jim neumožňují život v přírodě. Případně se jedná o zvířata držená dlouhodobě v zajetí. Změny v jejich chování jim neumožňují pobyt ve volné přírodě. Jedná se zejména o dravce a sovy, dále o krkavcovité ptáky a malé pěvce. Ve výběhu se volně pohybují čápi, volavka a husy. Někteří ptáci se zde i úspěšně rozmnožují (jeden pár sov pálených, poštolek obecných) nebo je využíváme jako pěstouny pro mláďata vypadlá z hnízd. Bohužel neúspěchem skončilo hnízdění sýčků obecných, hus polních i hus velkých.

Budky a hnízdní plošiny, určené pro hnízdění některých druhů, jsou umístěny tak, aby bylo možno ptáky sledovat, nebo je víko budek opatřeno zrcadlem a návštěvníci mohou průběh hnízdění pozorovat. Ke krátkodobému zpestření programů přispívají i někteří ptáci hnízdící v areálu střediska volně. V loňském roce to byly sýkory koňadry, sýkory modřinky a vrabci polní, kteří obsadili zavěšené budky.

Významným dnem byl 20. květen 2006, kdy byla slavnostně otevřena stálá expozice Chráněné krajinné oblasti Poodří, nazvaná „Lidé a krajina“. Jde o expozici umístěnou v přízemí centrálního objektu – bývalé fary, která rozšiřuje nabídku informací o přírodě CHKO.

*Otevření stálé expozice
„Lidé a krajina Poodří“*

Na podzim pak byl vybudován základ „Živé zahrady“. Jde o venkovní prostory navazující na „Expozici živých zvířat“. Seznamuje návštěvníky s možnostmi, jak oživit nejen soukromé zahrady, ale i veřejné parky a prostranství a okolí domů. Je to soubor prvků usnadňující život různých živočichů – budky pro ptáky, úkryty pro plazy a obojživelníky, jezírka, úkryty pro samotářské včely a úl pro čmeláky.

V „Živé zahradě“ je umístěn i výukový panel „Poznáváme naše dřeviny“ s výřezy kmenů 24 druhů našich dřevin. CEV nabízel celkem 6 ekovýchovných programů určených pro žáky

a studenty všech stupňů škol (Živá příroda, Ptáci na poli, v lese, u vody, Boudo, budko, kdo v tobě přebývá, Od vajíčka k mláděti, Šelmy – zvláště velké a Člověk a zvíře). Tyto programy jsou vždy upraveny tak, aby odpovídaly věku žáků, kteří je absolvují. Pro studenty Veterinární a farmaceutické univerzity jsme realizovali odvozený program „Druhov

- *Návštěva PhDr. Jaroslavy Wenigerové, náměstkyně hejtmana kraje*
- *Ze společného jednání Výboru pro životní prostředí a Komise pro zemědělství a venkov Moravskoslezského kraje (29. srpna 2006)*

ochrana živočichů v záchranných stanicích“ a program „Manipulace s nebezpečnými živočichy (dravci, sovy, brodiví)“. Naše CEV je zařazeno do společného programu středisek ekologické výchovy Pavučina a ČSOP, přičemž tento program finančně podporuje ministerstvo životního prostředí.

V roce 2006 absolvovalo výukové programy splňující podmínky zařazení do Pavučiny 2 638 žáků a studentů všech stupňů škol, od mateřských až po vysoké.

Kromě toho jsme uspořádali přednášky využívající upravené ekovýchovné programy ve Střední škole přírodovědné a zemědělské v Novém Jičíně. Prezentovali jsme naši činnost v rámci akcí ke Dni Země v Ostravě-Porubě, na Slezsko-ostravském hradě a v Opavě. Na základě smlouvy probíhala v našem zařízení stejně jako v minulých letech individuální praxe studentů Střední školy přírodovědné a zemědělské v Novém Jičíně, Střední zemědělské a přírodovědné školy v Rožnově pod Radhoštěm, Tauferovy střední odborné školy veterinární v Kroměříži a Univerzity Palackého v Olomouci. Spolupracujeme i s OMS ČMMJ při přípravě mysliveckých adeptů.

Stejně jako v předcházejících letech jsme nabízeli komentovanou prohlídku CEV vždy ve volných dnech v 11 hodin. Dny otevřených dveří probíhaly v rámci „Otvírání Poodří“ a „Pooderských rybářských slavností“. Tyto akce pořádala obec Bartošovice ve spolupráci s regionem Poodří.

Přestože většina návštěvníků k nám jezdí z území Moravskoslezského kraje a z krajů sousedních, přivítali jsme i velmi vzácné hosty ze zahraničí – Slovenska, Polska, Německa, Rakouska, Maďarska, USA, Kanady a Brazílie. Celkem se všech aktivit pořádaných CEV zúčastnilo 5 600 osob.

Informační centrum CHKO Poodří

■ Od srpna tohoto roku se naše organizace zapojila do projektu „Síť vzdělávacích a informačních center v chráněných krajinných oblastech ČR“, který je realizován v rámci programu OPRLZ. Tento projekt je sponzorován Evropským sociálním fondem a Evropskou unií.

Cílem projektu je vytvořit síť informačních a vzdělávacích center (IC) v chráněných krajinných oblastech, vytvořit nová pracovní místa a zvýšit kvalifikaci pracovníků všech infocenter. Své služby centra zaměří na dvě cílové skupiny – místní občany, samosprávu, zemědělce, majitele lesních pozemků a návštěvníky. Nová infocentra byla vytvořena v CHKO Bílé Karpaty, Beskydy, Poodří, Žďárské vrchy, Slavkovský les, Moravský kras a Český ráj. V rámci tohoto projektu bylo v areálu záchranné stanice vytvořeno Informační centrum CHKO Poodří. Hlavním úkolem IC je pořádání osvětových akcí pro ši-

rokou veřejnost a poradenská činnost v oblastech ochrany biodiverzity a krajiny (dravci, sovy, krajové odrůdy ovocných dřevin, ochrana ptactva, péče o handicapované živočichy, příroda CHKO Poodří). Partnery projektu jsou obec Bartošovice, Region Poodří a CHKO Poodří. V průběhu roku došlo za úzké spolupráce se Správou CHKO Poodří k vybudování stálé expozice „Lidé a příroda Poodří“ v přízemí bývalé fary, včetně vybavení recepčního zázemí u vstupu do expozice. V recepci informačního centra můžete získat informační materiály nejen o CHKO Poodří, ale také si vybrat z několika knižních titulů věnujících se problematice životního prostředí, druhové ochrany, hospodaření v krajině apod. Nedílnou součástí bylo vybudování kancelářských prostor a sociálního zařízení nezbytných pro fungování IC.

Vyvrcholením tohoto dvouletého projektu bude ve spolupráci se správou CHKO Poodří realizace dvou pilotních projektů na téma Hospodaření v krajině na území CHKO a Práce s návštěvníky a rozvoj udržitelného cestovního ruchu. Obsahem těchto projektů bude soubor školení a exkurzí pro zemědělce, lesníky, výroba propagačních materiálů a poradenská činnost. To, že je projekt dvouletý, však určitě neznamená, že provoz IC bude po uplynutí této doby ukončen. Naopak, toto období by mělo sloužit k vybudování odborného a dobře fungujícího zařízení, plnění účel svého vzniku.

Ovce Valašky

■ Do programu záchrany, selekce a rozšíření chovu valašky jsme zapojeni od roku 2000. V minulém roce narostlo naše stádečko na 10 kusů. V současnosti máme devět oveček a jednoho chovného berana. Jehňat se narodilo v roce 2006 pět.

■ Ekoprogram 24. dubna 2006

Sad mizejících odrůd

■ Jde o trvalý projekt, započatý koncem 70. let minulého století, kdy byl v areálu stanice založen sad. Tento se rozkládá na ploše téměř jednoho hektaru a čítá okolo 80 stromů. Zastoupeno je zde okolo 60 odrůd, především jabloní. V uplynulém roce probíhala pravidelná základní údržba sadu, výchovné řezy a ošetřování stromů. Rok 2006 sebou přinesl poměrně velkou úrodu jablek.

Finanční zpráva

za rok 2006

- **Příjmy celkem:**.....2 480 tis. Kč
z toho:
 - Účelové prostředky z krajských úřadů, měst a obcí..... 910 tis. Kč
 - Granty ČSOP.....280 tis. Kč
 - Výukové programy a vedení exkurzí.....138 tis. Kč
 - Dary..... 130 tis. Kč
 - Ostatní příjmy související s činnostmi organizace..... 1 022 tis. Kč
- **Náklady celkem:**..... 2 896 tis. Kč
z toho čerpáno na zajištění jednotlivých programů a projektů:
 - Záchrana handicapovaných živočichů.....1 190 tis. Kč
 - Regionální záchranné projekty:
 - syček obecný a sova pálená.....100 tis. Kč
 - orel skalní..... 491 tis. Kč
 - ostatní druhy..... 10 tis. Kč
 - Ostatní odborné projekty 50 tis. Kč
 - Provoz Záchranného centra CITES.....124 tis. Kč
 - Provoz centra ekologické výchovy a IC799 tis. Kč
 - Údržba areálu a objektů.....132 tis. Kč